

DSİ Genel Müdürlüğü tarafından 7-11 Eylül 2005 tarihinde İstanbul'da gerçekleşen Uluslararası "Dünyada Kalkınma için su" sempozyumuna odamız adına katılan JMO Bilimsel Teknik Kurul Hidrojeoloji grubu üyelerinden Hasan KIRMIZITAŞ ve Ahmet APAYDIN sempozyum ardından odamıza sunulan değerlendirme raporunu sizlerin ilgisine sunuyoruz.

ULUSLARARASI SEMPOZYUM DÜNYADA KALKINMA İÇİN SU

Hasan KIRMIZITAŞ - Ahmet APAYDIN

(BTK Hidrojeoloji Grubu)

Sempozyumda, genel olarak dünyadaki su dengesizliği ve gelecekte daha da şiddetli bir şekilde yaşanacak olan su kıtlığı konusuna değinilmiştir. Bunun için de özellikle uluslar arası kuruluşların su sağlama projelerine destek vermesi gerektiği vurgulanmış, Dünya Bankasının son zamanlarda yaptığı hibe yardımlarının iyi bir gelişme olduğu belirtilmiştir.

Konuşma ve tartışmalarda, suyun gıda ile ayrılmaz bir bütün olduğu; bu nedenle de susuzluğun aynı zamanda açlık demek olduğu gerçeği tekrarlanmıştır. Aşırı nüfus artışı nedeniyle yeni su kaynaklarının geliştirilmesi gerektiğinin yanında, suyun verimli kullanımı ve su tasarrufu konularında da projeler geliştirilmesi gerektiği üzerinde durulmuştur. Bu konuda çarpıcı

örnekler sunan Üçüncü Dünya Su Konseyi Başkanı Loic Fauchon, Hindistan Sulama Kurumunun araştırmalarına göre, ülkede üretilen gıdanın % 40'ının üreticiye ulaşmadan ziyan olduğunu, bu oranın % 6-8 seviyelerine düşürülmesi ile gıda üretiminde büyük bir artış sağlanmış olacağını belirtmiştir. Su ve gıdanın sürdürülebilir bir şekilde sağlanması konusunda "tasarruf" ve "kayıpları azaltma" şeklinde iki temel kavram üzerinde durularak, hedef olarak "sıfır kayıp" gösterilmiştir. Özellikle de İngiltere'den katılan David B. Stacey adlı konuşmacı, tasarruf ve kayıpları azaltma yoluyla yeni su kaynakları yaratılmış olacağına parmak basmıştır.

Su kaynakları yönetimi konusundaki bildiri-lerden en çok dikkat çekicisi, Malezya'dan

Hosni Bin Bardan adlı konuşmacının ki olmuştur. Su ihtiyaacının % 97'sini akarsulardan karşılayan Malezya'da akarsuların özellikle tarımsal ilaçlar, kanalizasyonlar ve akarsu kenarlarındaki hayvan kesimhanelerinden kirlendiği ve ayrıca kıyı oyulmaları ve kum akıl ocaklarından zarar g rd ği ifade edilmiştir. Bütün bu olumsuzlukların, geçmişte Malezya'da su konusundaki kanunların çok eski olmasından ve ulusal bir su politikalarının olmamasından kaynaklandığını belirtmiştir. Ayrıca da Türkiye'dekine benzer şekilde, su ile ilgili kurumların çokluğundan bahsederken "ortada çok oyuncu vardı" benzetmesini yapmıştır. 1999'da yapılan düzenleme ile entegre bir yaklaşımla "su ile ilgili bir vizyona" sahip olduklarını ve 2001-2010 arasında 10 yıllık bir plan oluşturularak, kurumsal reformların yapıldığını anlatmıştır.

Sempozyumun belki de en can alıcı noktası "suyun değeri" konusundaki tartışmalardır. Bu tartışma, "su ve etik" konusuyla da değişik bir boyut kazanmıştır. Tartışmalarda, suyun aslında çok büyük bir ekonomik değeri olduğu; ancak bunun "suyun alınıp satılabilen, salt ticari bir araç" olarak algılanması anlamına gelmediği;  nk  su ihtiyaacının her şeyden önce "insani bir hak" olduğu görüşü ağırlık kazanmıştır. Bu özelliğiyle de, herkesin yerli ve temiz suya hakkının olduğu, h k -

metlerin ve su ile ilgili kurumların bunu sağlamakta zorunlu oldukları vurgulanmıştır. Suyun ekonomik bir değer olması nedeniyle de, sudan elde edilen gelirin (enerji, balıkçılık, tarımsal faaliyet vb) yine insanları suya kavuşturmak amacıyla yapılacak yatırımlara harcanması gerektiği üzerinde durulmuştur.

Suyun her şeyden önce insani bir değer olduğu, suya kavuşmanın herkesin hakkı olduğu; bu nedenle de suya ticari bir meta olarak bakılmayacağı tarafımızdan yapılan tartışmalarda savunularak, suyun en temel insan hakkı, hatta diğer canlıların da hakkı olduğu tekrarlanarak, "sürdürülebilirlik" ilkesinin bunu gerektirdiği vurgulanmıştır.

Sempozyumun son gününde, 2006 yılında Meksika'da yapılacak "4. Dünya Su Forumu" Genel Sekreteri söz almış, kısaca, ülkesinin hazırlıklarını anlatmıştır. Daha sonra söz alan DSİ Genel Müdürü Veysel Eroğlu, 2009 yılında yapılacak "5. Dünya Su Forumu" nu düzenlemeye aday olduğumuzu açıklayarak, su ile ilgili uluslararası kurumların yetkilileri başta olmak üzere tüm katılımcılardan destek istemiştir.

Sempozyum, bildiri sunanlara ve konuşma yapanlara plaketlerinin verilmesiyle 9 Eylül Cuma günü saat 18.00'de sona ermiştir.